

Пропозиції
Державної податкової служби України
до проєкту Закону України
«Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення»
Податкового кодексу України щодо особливостей
оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують
інвестиційні проєкти зі значними інвестиціями»,
внесеного на розгляд Верховної Ради України народними
депутатами України Королевською Наталією, Солодом Юрієм

реєстраційний номер 3761-1 від 17 липня 2020 року

до першого читання

1. Проєкт Закону України «Про внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проєкти зі значними інвестиціями» (далі – законопроєкт) Державною податковою службою України підтримується за умови доопрацювання.

2. Законопроєктом передбачається внесення змін до розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – Кодекс), якими пропонується тимчасово, до 01 січня 2035 року, надати податкові преференції суб'єктам господарювання, які реалізують інвестиційні проєкти зі значними інвестиціями в рамках виконання спеціального інвестиційного договору (далі – СГ), а саме:

звільнити від оподаткування податком на додану вартість (далі – ПДВ) операції з ввезення на митну територію України товарів у митному режимі імпорту, визначених підпунктом 15 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу України;

звільнити СГ від оподаткування податком на прибуток підприємств протягом п'яти послідовних років (але не більше строку дії спеціального інвестиційного договору), починаючи з першого числа місяця календарного кварталу, який визначено платником податку, але не раніше дати введення в експлуатацію об'єкта, побудованого в межах реалізації інвестиційного проєкту із значними інвестиціями;

встановити, що об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств у разі здійснення контрольованої операції є перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) або перевищення договірної (контрактної) вартості придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки»;

надати право органам місцевого самоврядування встановлювати ставки земельного податку та орендної плати за землі державної та комунальної власності у меншому розмірі або звільняти від сплати земельного податку.

Крім того, законопроєктом пропонується тимчасово, протягом одного календарного року, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому укладено спеціальний інвестиційний договір, застосовувати такі особливості справляння та обліку податку на доходи фізичних осіб:

30 відс. сум податку на доходи фізичних осіб, що утримуються з доходів у вигляді заробітної плати працівників, найнятих в рамках реалізації інвестиційного проекту зі значними інвестиціями, залишаються у розпорядженні інвестора зі значними інвестиціями та спрямовуються ним виключно для створення нових робочих місць на умовах, визначених спеціальним інвестиційним договором;

суми податку на доходи фізичних осіб, які залишаються у розпорядженні інвестора зі значними інвестиціями, обліковуються у Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків як утримані з платника податку.

Зазначаємо, що законопроект системно пов'язаний із проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів зі значними інвестиціями» (реєстр. № 3760 від 01.07.2020), яким пропонується визначити організаційні, правові та фінансові засади державної підтримки інвестиційних проектів зі значними інвестиціями.

Стосовно встановлення об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств у разі здійснення СГ контрольованої операції перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю реалізованих товарів (робіт, послуг) або перевищення договірної (контрактної) вартості придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки»

Запропоновані зміни не узгоджуються з положеннями пункту 134.1 статті 134 та пункту 140.5 статті 140 Кодексу.

Відповідно до пункту 134.1 статті 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різницях, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Згідно з пунктом 140.5 статті 140 Кодексу фінансовий результат податкового (звітного) періоду збільшується, зокрема:

на суму перевищення ціни, визначеної за принципом «витягнутої руки», над договірною (контрактною) вартістю (вартістю, за якою відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) реалізованих товарів (робіт, послуг) при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 Кодексу;

на суму перевищення договірної (контрактної) вартості (вартості, за якою відповідна операція повинна відображатися при формуванні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку) придбаних товарів (робіт, послуг) над ціною, визначеною за принципом «витягнутої руки», при здійсненні контрольованих операцій у випадках, визначених статтею 39 Кодексу.

Отже, такі різниці не є окремим об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств, а враховуються при його визначенні.

Щодо надання права органам місцевого самоврядування встановлювати ставки земельного податку та орендної плати за землі державної та комунальної власності у меншому розмірі або звільняти від сплати земельного податку

Відповідно до пункту 12.3 статті 12 Кодексу сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів.

Отже, встановлення пільгових ставок земельного податку та орендної плати для інвестиційних проєктів може бути реалізоване в межах чинного податкового законодавства.

Згідно з підпунктом 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 Кодексу сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, не дозволяється встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.

Стосовно звільнення від оподаткування ПДВ та податком на прибуток підприємств повідомляємо, що надання переваг окремим платникам податків суперечить одному з основних принципів побудови системи оподаткування, визначеному статтею 4 Кодексу, який передбачає рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації, забезпечення однакового підходу до всіх платників податків.

Крім того, надання будь-яких пільг з оподаткування може призвести до зловживань при їх використанні і, крім прямих втрат бюджету, потребуватиме додаткових витрат державних коштів на здійснення контролю за дотриманням відповідних умов надання пільг.

Також практика застосування пільгових режимів оподаткування свідчить про те, що здійснення фінансової підтримки окремих категорій платників податків шляхом надання податкових пільг не створює сприятливих умов для стабілізації фінансового стану таких платників, а призводить до виникнення схем ухилення від оподаткування.

Отже, підтримку СГ доцільно здійснювати не за рахунок надання податкових пільг, а шляхом розробки відповідної державної програми з визначенням конкретних джерел її фінансування.

Відповідно до пункту «2d» Плану заходів з реалізації листа про наміри Уряду України та Національного банку України від 02 червня 2020 року та Меморандуму про економічну та фінансову політику протягом дії Програми співробітництва «Стенд-бай» Уряд України не ухвалюватиме жодних змін до податкової системи, що можуть зашкодити фіскальній стійкості. Крім того, протягом програмного періоду Уряд України буде утримуватися від запровадження нових звільнень від сплати податків або податкових пільг (за

винятком вже прийнятих звільнень, що застосовуються для видатків на охорону здоров'я, пов'язаних з COVID), включаючи вільні економічні зони, пільгові ставки та мита, а також цільову прив'язку використання надходжень надалі (за винятком видатків фонду боротьби з COVID).

Крім того, запропоновані законопроектom зміни містять посилання на неіснуючу норму Митного кодексу України, а саме підпункт 15 пункту 4 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення».

Щодо особливостей справляння та обліку податку на доходи фізичних осіб Відповідно до підпункту 168.1.1 пункту 168.1 статті 168 Кодексу податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку, визначену в статті 167 Кодексу.

Отже, податок на доходи фізичних осіб є частиною доходу фізичної особи – працівника, який перераховується податковим агентом за такого платника податку.

Враховуючи зазначене, підстави для залишення у розпорядженні податкового агента, який є інвестором зі значними інвестиціями, частини такого податкового відрахування відсутні.

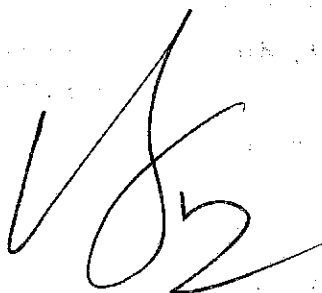
Крім того, податок на доходи фізичних осіб належить до основних бюджетоутворюючих джерел надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів, за рахунок яких здійснюються видатки на соціальний та економічний розвиток громади.

Таким чином, запровадження запропонованих змін може призвести до недостатнього фінансування місцевих бюджетів та, як наслідок, недофінансування як існуючої мережі бюджетних установ, так і видатків на розвиток інфраструктури місцевих громад.

Згідно з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Однак пропозицій щодо джерел покриття витрат бюджету до законопроекту не надано.

**Заступник Голови Державної
податкової служби України**

Михайло ТИТАРЧУК